

МІКРОЕКОНОМІКА (30 9)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Освітня програма	Менеджмент і бізнес-адміністрування
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Очна
Рік підготовки, семестр	1 курс, 2 семестр
Обсяг дисципліни	6 кредитів (180 годин) (лекції – 36 годин, практичні заняття – 36 годин, СР -108 годин)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	екзамен / модульна контрольна робота, РР
Розклад занять	Згідно розкладу: http://roz.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: д.е.н., професор, Дунська Алла Рашидівна, alsu@i.ua Практичні: к.е.н., доцент, Жалдак Ганна Петрівна, Ann17@i.ua к.е.н., доцент, Сухорукова Ольга Аркадіївна sotopol@ukr.net
Розміщення курсу	На платформі дистанційного навчання «Сікорський» https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=1944

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Мікроекономіка зорієнтована на вивчення базових економічних законів та правил та їх застосування у контексті мікроекономічних агентів – окремого споживача та підприємства.

Курс розпочинається з вивчення сутності попиту та пропозиції, еластичності попиту та пропозиції, а далі поділяється на два принципових блока – прийняття рішень окремим споживачем за ринкових умов та прийняття рішень окремим підприємством за певних ринкових умов.

Мета курсу - надати студентам ґрунтовні знання базових економічних законів, навички мікроекономічного аналізу та моделювання, застосування теоретичного базису для прийняття конкретних управлінських рішень, досвід аналітичного мислення.

Викладення курсу зорієнтоване на формування у студентів таких **компетентностей**:

- ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 10 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні
- СК 2 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- СК 3 Здатність визначати перспективи розвитку організації;
- СК 12 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Завдання курсу реалізуються через досягнення наступних **програмних результатів навчання**:

- ПРН 3 Демонструвати знання теорії, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;
- ПРН 4 Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;
- ПРН 5 Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації;
- ПРН 7 Виявляти навички організаційного проектування;
- ПРН 17 Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити: Макроекономіка, Правознавство

Постреквізити: економіка підприємства, маркетинг, стратегування та бізнес-адміністрування, облік і аудит, менеджмент якості

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Аналізу попиту та пропозиції

Тема 1.1. Попит і пропозиція та їх взаємодія

Тема 1.2. Еластичність попиту та пропозиції

РОЗДІЛ 2. Основи теорії поведінки споживача

Тема 2.1. Корисність економічного блага. Економічний вибір

Тема 2.2. Аналіз поведінки споживача

РОЗДІЛ 3. Основи аналізу процесів виробництва

Тема 3.1. Мікроекономічна модель підприємства. Виробнича функція у короткостроковому та довгостроковому періодах.

Тема 3.2. Витрати виробництва

РОЗДІЛ 4. Аналіз ринкових структур

Тема 4.1. Підприємство на ринку чистої конкуренції

Тема 4.2. Монопольний ринок

Тема 4.3. Ринок монополістичної конкуренції

Тема 4.4. Олігополістична структура ринку

РОЗДІЛ 5. Ринок факторів виробництва

Тема 5.1. Особливості ринків факторів виробництва

Тема 5.2. Ринок праці

Тема 5.3. Ринок капіталу та природних ресурсів

РОЗДІЛ 6. Суспільна рівновага та ефективність

Тема 6.1. Рівновага ринкової системи. Концепція ефективності

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Дунська А.Р., Жалдак Г.П., Смоляр Л.Г. Мікроекономіка: теорія і практика : підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спец. 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 474 с.
2. Мікроекономіка. Практикум : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спец. 073 Менеджмент / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: А. Р.Дунська, Г. П. Жалдак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 140 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/66064>
3. Мікроекономіка. Навчально-методичний комплекс дисципліни : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спец. 073 Менеджмент / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: А. Р.Дунська, Г. П. Жалдак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 66 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/66066>
4. Мікроекономіка: розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійних програм «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародного бізнесу», «Логістика» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : А. Р. Дунська, О. А. Сухорукова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 37 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/61656>
5. Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка : практикум : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, бакалаврів з напрямку "Економіка і підприємництво" / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік. - Київ : Центр учбової літератури, 2021. - 417 с

Додаткова література:

1. Varian R. Hal. Intermediate Microeconomics :Modern Approach. 8th edition. University of California. 2010.
2. Базилінська, О. Я. Мікроекономіка : навчальний посібник для ВНЗ / О. Я. Базилінська, О. В. Мініна. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
3. Вовк В. М. Моделювання економічних процесів підприємства : монографія / В. М. Вовк, Н. І. Камінська, С. С. Прийма. Львів, 2011. 448 с.
4. Дунська А.Р., Жалдак Г.П. Цінова еластичність попиту як основа прийняття ефективних управлінських рішень. Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Випуск 10. 2016. С. 12-16.
5. Дунська А.Р., Глушко Ю.С. Використання прикладних програмних продуктів під час здійснення аналізу і прогнозу кон'юнктури товарного ринку. Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 21. 2018. С. 273-277. URL: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/55.pdf>
6. Дунська А. Р., Жалдак Г. П., Маринченко О. В. Поведінка споживача в умовах кризи та невизначеності: мікроекономічний аналіз. Проблеми економіки. 2024. №1. С. 44–51. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-1-44-51>
7. Економічна теорія: політична економія, мікроекономіка, макроекономіка : 2-ге вид. перероб. та доп. Навч. посіб. / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, І.М. В.В. Мартиненко, П.В. Круш, М.М. Теліщук, та ін. К.: Видавничий центр «Кафедра», 2017. 220 с.
8. Іванова Н.Ю. Управлінська економіка. Навч. посіб. / Н.Ю. Іванова, Т.К.Кузнецова, Н.М.Соколова. - К.: Логос, 2016.

9. Лич В.М. Мікроекономіка : навчальний посібник для студентів, які навчаються за спеціальностями 051 "Економіка підприємства", 071 "Облік і оподаткування", 073 "Менеджмент" / В.М. Лич, П.М. Куліков, Б.Е. Головаш, В.В. Гончаров ; Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет будівництва і архітектури. - Київ : КНУБА, 2018
10. Петрушенко Ю. М. Мікроекономіка: теорія та приклади розв'язання задач : Навчальний посібник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2017. 325 с.
11. Поплавська Ж.В. Мікроекономіка. Теорія і практика управлінської економіки : навчальний посібник / Ж.В. Поплавська, О.Й.Криса ; Міністерство освіти і науки України. Київ : Алерта, 2016. 283 с.
12. Сторощук Б.Д. Формальна мікроекономіка : глосарій, формули, графіки, тренувальні вправи : навчальний посібник / Б.Д. Сторощук. Чернівці : Друк Арт, 2018. 191 с.
13. Стратегії економічного розвитку : мікро- та макроекономічний рівні : колективна монографія / О.У. Безчасний [та ін.] ; за загальною редакцією О.Л. Гальцової ; Класичний приватний університет, Кафедра економічної теорії, національної та міжнародної економіки. - Запоріжжя : Гельветика, 2017. 344 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: www.ukrstat.gov.ua
2. Springer & Kluwer Academic Journal Searching. URL: <https://www.springer.com/gp>
3. Scopus. URL: <https://www.scopus.com>.
4. Web of Science. URL: <http://webofknowledge.com>.

Додаткові відеоресурси:

AP®/College Microeconomics. Режим доступу:
<https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/microeconomics>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 17	Лекції проблемного характеру, практичні заняття, консультації, виконання розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. <i>Загальні методи навчання:</i> проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, репродуктивний, інтерактивний, проблемно-пошуковий, евристичний. <i>Спеціальні методи навчання:</i> презентації, дискусія, метод індивідуальних та групових навчально-дослідних завдань	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на практичних заняттях, розв'язок задач, тестування; виконання розрахункової роботи; виконання навчальних завдань, модульну контрольну роботу. Підсумковий контроль – екзамен

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекційних та 36 годин практичних занять, модульний контроль, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин				Опис занять	Контрольні заходи
		Л	П	С	Σ		
1	2	3	4	5	6	7	8
РОЗДІЛ 1. Основи аналізу попиту та пропозиції							
1	Тема 1.1. Попит і пропозиція та їх взаємодія	2	2	8	12	Л: Попит. Закон попиту. Цінові та нецінові чинники попиту. Пропозиції і величина пропозиції. Закон пропозиції. Цінові та нецінові чинники пропозиції. Ринкова рівновага П. Вплив цінових та нецінових чинників на попит та пропозицію. Математична характеристика ринкової рівноваги.	оцінювання розв'язку задач, аналітичного завдання, тестування
2-3	Тема 1.2. Еластичність попиту та пропозиції	3	2	8	13	Л1: Еластичність попиту. Види та форми еластичності. Чинники еластичності. Л2: Еластичність пропозиції. Области застосування концепції еластичності П: Розрахунок коефіцієнтів еластичності. Аналіз отриманих показників.	оцінювання розв'язку задач, аналітичного дослідження, тестування
РОЗДІЛ 2. Основи теорії поведінки споживача							
3-4	Тема 2.1. Корисність економічного блага. Економічний вибір	3	4	7	14	Л1: Поняття загальної та граничної корисності. Функція корисності. Л2: Закон спадної граничної корисності. Вибір споживача. П1-2: Розрахунок показників корисності. 1 закон Госсена.	оцінювання розв'язку задач, тестування
5-6	Тема 2.2. Аналіз поведінки споживача	3	3	8	14	Л1: Ординалістська теорія. Крива байдужості та її властивості. Гранична норма заміщення та її властивості. Л2: Рівновага споживача. Ефект заміни за Хіксом та за Слуцьким. П1-2. Графічний аналіз рівноваги споживача. Розрахунок ефекту заміни за Слуцьким та за Хіксом.	оцінювання розв'язку задач; участь у діловій грі, тестування
РОЗДІЛ 3. Основи аналізу процесів виробництва							
6-7	Тема 3.1. Мікроекономічна модель підприємства. Виробнича функція у короткостроковому та довгостроковому періодах.	3	3	8	14	Л1: Підприємство у мікроекономічній теорії. Виробнича функція. Виробництво у короткостроковому періоді та у довгостроковому періоді. Гранична норма технологічного заміщення. Л2: Рівновага виробника. Ефект масштабу. П1-2: Аналіз рівноваги виробника та її передумов.	оцінювання розв'язку задач, тестування
8-9	Тема 3.2. Витрати виробництва	4	2	7	17	Л1: Сутність та види витрат. Економічний та бухгалтерський прибуток. Тенденції зміни економічних витрат у короткостроковому періоді. Л2: Витрати у довгостроковому періоді. Ефект масштабу. П: Розрахунок різних видів витрат, чинників, що визначають ефект масштабу.	оцінювання розв'язку задач, тестування
	Модульна контрольна робота (МКР)		2	2		Передбачає теоретичні, тестові та розрахункові завдання	Оцінювання ПРН за Т. 1-4
РОЗДІЛ 4. Аналіз ринкових структур							
10-11	Тема 4.1. Підприємство на ринку чистої конкуренції	3	3	7	13	Л1: Загальна характеристика ринку чистої конкуренції. Вибір оптимальних обсягів випуску чисто конкурентною фірмою в короткостроковому періоді. Л2: Вибір оптимальних обсягів випуску чисто конкурентною фірмою в довгостроковому періоді. Ефективне	оцінювання розв'язку задач, тестування

						використання ресурсів в умовах чистої конкуренції. П1-2: Розрахунок оптимальних обсягів виробництва в умовах чистої конкуренції.	
11-12	Тема 4.2. Монопольний ринок	3	3	7	13	Л1. Загальна характеристика ринку чистої монополії. Попит на продукцію монополіста. Вибір оптимальних обсягів випуску монополістом. Л2: Цінова дискримінація. Монопольна влада. Наслідки монополізації ринку. П1-2: Монопольна влада та показники її оцінювання.	оцінювання розв'язку задач, есе, тестування
13	Тема 4.3. Ринок монополістичної конкуренції	2	2	7	11	Л. Загальна характеристика ринку монополістичної конкуренції. Прийняття рішення щодо обсягів виробництва та ціноутворення в умовах монополістичної конкуренції. Нецінові методи конкуренції. П. Розрахунок оптимальних обсягів виробництва та ціноутворення в умовах монополістичної конкуренції	оцінювання розв'язку задач, тестування
14	Тема 4.4. Олігополістична структура ринку	2	2	7	11	Л. Загальна характеристика ринку олігополії. Моделі олігополії. Проблеми регулювання олігополістичного ринку. П. Моделі ціноутворення в умовах олігополії	оцінювання розв'язку задач, тестування
РОЗДІЛ 5. Ринок факторів виробництва							
15	Тема 5.1. Особливості ринків факторів виробництва Тема 5.2. Ринок праці	2	2	5	9	Л: Теорія граничної продуктивності та попит на ресурси. Еластичність попиту. Оптимальне співвідношення ресурсів. Формування заробітної плати на конкурентному ринку. Формування заробітної плати на монополізованих ринках. П: Розрахунок заробітної плати в умовах монополістичного та конкурентного ринку. Наслідки діяльності профспілок. Вплив держави на ринок праці.	оцінювання розв'язку задач, виконання аналітичного завдання; тестування
16	Тема 5.3. Ринок капіталу та природних ресурсів	2	2	5	9	Л: Ринок капітальних ресурсів та механізм формування відсоткової ставки. Дисконтування та інвестиційні рішення фірми. Механізм формування економічної ренти. П: Розрахунок результатів інвестиційної діяльності підприємства.	оцінювання розв'язку задач, тестування
РОЗДІЛ 6. Суспільна рівновага та ефективність							
17	Тема 6.1. Рівновага ринкової системи. Концепція ефективності	2	2	5	9	Л: Поняття загальної і часткової рівноваги. Двогалузова модель загальної рівноваги. Умови досягнення загальної рівноваги. Сучасні підходи до досягнення загальної рівноваги. Суть і значення ефективності. Концепція ефективності в обміні. Ефективність у виробництві П: Дискусія на тему: Ефективність і справедливість	оцінювання активності участі у дискусії, аргументованість тез
18	Тема 6.2. Суспільний добробут: функція, суспільний обмін, критерії ефективності	2	2	5	9	Л: Сутність і склад зовнішніх ефектів, їх державне регулювання. Теорема Коуза. Сутність і види суспільних благ, організація забезпечення громадськими благами П: Обговорення: складності організації забезпечення суспільних благ в Україні	оцінювання активності у дискусії та аргументованість
	РР			12	12	Представлення результатів дослідження	Оцінювання виконання РР
	Всього	36	36	108	180		

Примітка: Л – лекції, П – практичні заняття

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до практичних занять, виконання домашніх завдань, проведення міні-досліджень, виконання творчих завдань, підготовку до проведення ділової гри, до модульної контрольної роботи, розрахункової роботи та підготовку до складання екзамену. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 108 год.

Розрахункова робота – виконується кожним студентом індивідуально. Детальні вимоги до змісту та оформлення розрахункової роботи, а також методичні вказівки щодо виконання розрахункових завдань і вихідні дані до розрахунків розміщені у навчальному посібнику:

Мікроекономіка: розрахункова робота : навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійних програм «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародного бізнесу», «Логістика» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : А. Р. Дунська, О. А. Сухорукова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 37 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/61656>

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та правила поведінки

Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекціях та практичних заняттях не додаються. Втім, вагома частина рейтингу студента формується через активну участь у заходах на практичних заняттях, а саме у вирішенні задач, участі у ділових іграх, аналіз конкретних ситуацій, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття не дає можливість отримати студенти бали у семестровий рейтинг.

На території університету студенти мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку. В аудиторіях на лекційних та практичних заняттях мобільний телефон слід перевести у беззвучний режим.

Норми етичної поведінки визначені у Кодексі честі (<https://kpi.ua/code>). В університеті здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>).

Дистанційний режим навчання. У разі запровадження обмежень на відвідування університету, пов'язаних з введенням карантину або режиму воєнного стану в державі, освітній процес проваджується у дистанційному режимі відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі (<https://profkom.kpi.ua/reglament-organizatsiyi-osvitnogo-protsesu-v-distantsiynomu-rezhimi/>) та Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>).

Дистанційний курс дисципліни розміщено на Платформі дистанційного навчання «Сікорський» (<https://www.sikorsky-distance.org>). Дистанційні заняття проводяться у вигляді онлайн-конференції з використанням програми для організації відеоконференцій **Zoom**. Посилання на конференцію надається здобувачам на початку семестру. Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

У випадку дистанційного навчання студенти приєднуються до практичних занять, увімкнувши відеокамеру.

Політика оцінювання контрольних заходів. Оцінювання контрольних заходів відбувається відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає не менше 60% від балів, визначених

для цього контрольного заходу, а негативний результат оцінюється в 0 балів. Семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

Рейтингова оцінка здобувача складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних та штрафних балів.

Рейтингова оцінка доводиться до здобувачів на останньому занятті з дисципліни в семестрі. Результати оцінювання висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила зарахування індивідуальних завдань. Основним індивідуальним завданням з курсу «Мікроекономіка» є розрахункова робота, яка виконується впродовж 2 місяців згідно визначеного варіанту та відповідно до вказівок, що додаються окремо до силабусу.

Заохочувальні та штрафні бали. Заохочувальні бали студент може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті тощо. Також заохочувальні бали студент може отримати за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематиці курсу.

Штрафні бали з дисципліни передбачаються за порушення строків надання індивідуальних семестрових завдань на перевірку.

Максимальний обсяг заохочувальних балів становить 5 балів для PCO-2 (10 балів для PCO-1).

Політика дедлайнів та перескладань.

Формування семестрового рейтингу студента ґрунтується своєчасному проходженні тестування, виконанні поточних завдань, написанні модульної контрольної роботи згідно графіку викладання дисципліни. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня або відпрацювати пропущення заняття за рахунок виконання індивідуальних завдань. В разі порушення термінів і невиконання завдання з неповажних причин, студент не допускається до складання екзамену в основну сесію.

Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>).

Оскарження результатів контрольних заходів. У випадку незгоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній або інформальній освіті. Порядок визнання таких результатів регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>). Можливість зарахування результатів, набутих у неформальній або інформальній освіті визначається викладачем.

Академічна доброчесність. При оцінювання робіт здобувачів особлива увага приділяється дотриманню політики академічної доброчесності (<https://kpi.ua/academic-integrity>). В разі виявлення дублювання робіт, такі роботи отримують нульовий рейтинг. При виявленні значного рівня запозичень в розрахунковій роботі або інших роботах без належного цитування, роботи не оцінюються і повертаються здобувачу на доопрацювання.

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі навчальні завдання з дисципліни мають бути

результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання штучного інтелекту для автоматичної генерації відповідей без подальшого їх аналізу та доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується покладатися на штучний інтелект, як на єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані дані з наукових джерел. Усі випадки використання штучного інтелекту для виконання завдань мають бути чітко вказані та задокументовані. Це стосується як використання текстових генераторів, так й інших інструментів штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

1.1. Рейтингова система оцінювання освітнього компоненту «Мікроекономіка»

Оцінювання ґрунтується на застосування рейтингової системи оцінювання згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Семестровий контроль студента проводять за результатами підсумкового значення рейтингу з дисципліни. Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

Рейтингова система оцінювання передбачає систематичну роботу студентів протягом семестру і складається з наступних заходів:

1. **Тестування** (max 15 балів) – проводиться після завершення теми на лекційному занятті. Тести складаються з 10-20 питань, кожне з яких оцінюється у 0,25 бали. Тестування проводиться у дистанційному курсі, що розміщений на платформі Moodle. Протягом семестру студент має пройти 10 тестів.

Критерії оцінювання:

0,25 бали – вірні відповіді на тестове запитання;

0 балів – неправильна відповідь на тестове запитання.

2. **Модульна контрольна робота** (max 10 балів) – виконується на практичному занятті після завершення розділів «Аналіз ринкових умов» та «Теорія поведінки споживача» (проводиться за умови аудиторного навчання). В умовах дистанційного навчання модульна контрольна робота може бути переведена у формат двох індивідуальних міні-досліджень, які студенти здійснюють впродовж семестру з максимальною оцінкою 5 балів за кожне дослідження (max 10 балів). Протягом семестру передбачена 1 модульна контрольна робота.

Критерії оцінювання:

10 балів – повні відповіді на теоретичні запитання і вірно розв'язані задачі;

9 балів – присутні неточності в відповідях на теоретичні питання або розрахункові помилки в задачах;

8 балів – робота містить правильні відповіді на теоретичні запитання і не повний розв'язок практичних завдань;

7-6 балів – в роботі є правильні і повні відповіді лише на теоретичні питання;

0-5 – студент не володіє матеріалом.

3. **Вирішення практичних задач в аудиторії** (max 35 балів) – протягом семестру студенти мають брати активну участь у розв'язанні задач, ділових іграх, дискусіях. Протягом семестру передбачається, що студент відповість 7 разів на практичному занятті, а саме буде розв'язувати задачу, брати участь у ділових іграх, брати участь у дискусіях.

Критерії оцінювання:

5 балів – відповіді на основні та додаткові запитання повні, вичерпні, обґрунтовані;

3-4 бали – відповідь на основне запитання правильна, відповіді на додаткові запитання з деякими неточностями;

1-2 бали – неповні або неточні відповіді на основне та додаткові запитання, студент володіє уривчастою інформацією;

0 балів – відповідь на основне запитання відсутня.

4. **Розрахункова робота** (max 30 балів) – виконується відповідно до вказівок, що додаються окремо до силабусу. В роботі проводяться розрахунки завдань згідно визначеного варіанту.

Критерії оцінювання:

30 балів – робота виконання в повному обсязі, розрахунки без помилок, з поясненнями и повними відповідями на поставлені питання;

25 – 29 балів – в роботі містяться деякі неточності або розрахункові помилки;

19 – 24 бали – робота виконана в повному обсязі, але містить помилки.

0 – 18 балів – робота виконана не в повному обсязі, містить суттєві помилки.

5. **Виконання творчих завдань** (max 10 балів) – заплановано, що протягом семестру студенти виконують два теоретичних завдання, одне індивідуальне у вигляді есе, а друге в групі у форматі групового дослідження, за кожне з яких нараховується по 5 балів. (разом 10)

Критерії оцінювання есе:

5 балів – текст побудовано логічно, структуровано, основна думка автора чітко сформульована і обґрунтована;

3-4 бали – чітко визначена думка автора на поставлене питання, збережена логіка викладення, але автор не навів обґрунтування власної думки;

1-2 бали – не чітко сформульована думка автора, відсутні або не чіткі обґрунтування, порушена логіка викладення;

0 балів – автор не розкрив питання есе.

Критерії оцінювання групового дослідження:

5 балів – результати групового дослідження представлені у вигляді презентації та звіту, для дослідження були застосовані інформаційний інструментарій, зібрані первинні дані та здійснена обробка цих даних, зроблено узагальнюючі висновки;

3-4 бали – присутні неточності у презентації результатів дослідження або у звіті, дані зібрані та оброблені, але відсутні висновки за результатами дослідження;

1-2 бали – відсутня презентація за результатами дослідження, але зберігається логіка проведеного дослідження, зокрема зібрані та оброблені первинні дані;

0 балів – первинні дані зібрані поверхнево, відсутня належна обробка даних та висновки, відсутня презентація.

Умови позитивної проміжної атестації:

Для отримання «зараховано» з першої проміжної атестації (9 тижень) студент матиме не менше ніж 13 балів (за умови, якщо на початок 8 тижня згідно з календарним планом контрольних заходів «ідеальний» студент має отримати 25 балів).

Для отримання «зараховано» з другої проміжної атестації (18 тижень) студент матиме не менше ніж 26 балів (за умови, якщо на початок 18 тижня згідно з календарним планом контрольних заходів «ідеальний» студент має отримати 50 балів).

Розрахунок рейтингу:

За умови дистанційного навчання, якщо студент набирає протягом семестру бали від 60 до 100, йому може бути запропоноване виставлення оцінки «автоматом».

За умови аудиторного навчання, підсумковий рейтинг студента визначається як:

$$RC = 50 + 50 = 100 \text{ балів,}$$

де 50 балів – семестровий рейтинг, який обраховується діленням семестрових балів навпіл;

50 балів – підсумковий іспит у письмовій формі.

Допуск до складання Підсумкового екзамену можливий за умови отримання студентом не менше 50% балів за п. 1-5. Необхідною умовою допуску до екзамену є зарахування розрахункової роботи, всіх тестів та модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання відповіді на екзамені:

50 – 48 балів – повні відповіді на всі питання або є окремі несуттєві розрахункові помилки в задачах;

47 – 40 балів – присутні неточності в відповідях на теоретичні запитання, є помилки в задачах;

39 – 34 балів – неповні відповіді на теоретичні та практичні запитання;

0 – 33 балів – неповні відповіді на теоретичні запитання, не розв'язані задачі.

Для отримання студентом відповідних оцінок його рейтингова оцінка переводиться згідно з таблицею:

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розміщено у дистанційному курсі та у навчально-методичному комплексі дисципліни.

Навчально-методичні матеріали окрім дистанційного курсу також розміщено в Електронному архіві наукових та освітніх матеріалів [КПІ ім. Ігоря Сікорського](http://ela.kpi.ua) (ela.kpi.ua).

Викладення дисципліни може бути переведено у дистанційній формі в разі надзвичайних ситуацій або введення карантинних обмежень на території університету.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професоркою кафедри менеджменту підприємств, д.е.н., проф. Дунською А.Р.

Ухвалено кафедрою менеджменту підприємств (протокол № 18 від 12.06.2024р.)

Погоджено Методичною комісією ФММ (протокол № 10 від 24.06.2024р.)